

denter, Descendenter eller Brødre af Parterne, eller ligesaa nær med dem Besvognede skulle være udelukkede fra at kunne vælges, fordi man ikke vil have villige Mænd. Men nu gaaer man ind paa et ganske modsat System og siger: jo, den ene Part skal være en villig Mand, der skal ikke være nogetsohmest Andet, der kalder ham til denne Function, end Partens Lary, og derimod beholder man den anden Bestemmelse i Loven. Jeg seer virkelig ikke, hvorfor den, der saaledes kan vælges efter frit Valg, ikke skulde kunne være en af de Paagjældendes Brødre. Udnævnelserne igjennem Sognesforstanderskaberne har forøvrigt en anden Betydning, nemlig den, at de Paagjældende, idet det er bestemt, at der skal vælges en bosiddende Mand paa Landet i Districter af et vist Omfang, være sig større eller mindre, altsaa skulle være Mænd, som have levet sig ind i Forholdene, som kjende dem af Erfaring, daglig have dem for Øie, og det har været det, der har gjort, at man har kunnet undgaae i Loven i det Hele at optage endeel Bestemmelser om Taxationen. Man har hele Tiden støet paa, at man havde Taxationsmænd, der i høieste Maade vare fortrolige med dette Forhold, der ved deres Medborgeres Tillid vare udpegede dertil, der vare valgte af deres Medborgere uden alt Hensyn til den foreliggende Forretning, og at den Omstændighed, at Parten kan søge imellem dem, at han kan vælge den af disse uvillige Mænd, som han har Tillid til, skulde kunne forandre Charakteren, kan jeg paa ingen Maade indrømme. De ere uvillige Mænd og de skulle være uvillige Mænd, og de afholde den enkelte Forretning ikke ifølge det Hver, der er dem overdraget af den vedkommende Part, men ifølge den Pligt, som er paalagt dem igjennem den communale Autoritet, der har valgt dem, og derved komme de ind i Sagen paa en meget mere naturlig Maade, end naar hver Part skulde vælge en Dommer i sin egen Sag. Forfaavidt man har opstillet det Spørgsmaal, om dette vilde kunne fremme Agitation og Kamp mellem de forskjellige Classer, da troer jeg, at en saadan Undersøgelse er fuldkommen berettiget. Man kan jo dog ikke nægte factiske Forhold; det er ganske vist, jeg vil ikke nægte det, at en vis Grad af Uklarhed, en vis Grad af spændt Interesse paa

begge Sider har hentet den almindelige Opmærksomhed paa vore Landbosforhold, det er ganske vist, at der er et stort Antal Mænd, som have beskæftiget sig ivrigt med disse Forhold, og en stor Bevægelse er bleven en Følge af denne fortsatte Beskæftigelse, denne fortsatte Bestræbelse efter at forandre dem i den Retning, som de ansaae for gavnlig — en Bevægelse, som ikke har kunnet andet end fremkalde Rivninger paa alle Sider. Det er nu overmaade langt fra mig at ville udtale mig imod al Agitation, som jeg fuldkomment indrømmer kan være et ganske lovligt og ønskeligt Middel under den politiske Udvikling; men her er fra alle Sider indrømmet, at dette er en Sag, som bedst ordnes derved, at begge Parter selv indsee deres gjensidige Interesse, at de komme hinanden imøde, og at de, derved veiledte, hvis det gjøres fornødent, af kyndige og indsigtsfulde Mænd, komme til en Overenskomst. Men, er det nu Maaden til at fremme en saadan Afgjørelse af Sagen paa, at sætte ind i selve denne Afgjørelse Mænd, som komme der ene og alene ifølge den vedkommende Partes Begjering, ifølge hver vedkommende Partes Begjering, som altsaa nødvendigviis maae staae ligeoverfor de Andre? Det forekommer mig ikke, at det kan bidrage til den rolige og ubjevne Afgjørelse af disse Sager, som man maa attraae, jeg seer altsaa aldeles ikke Noget, der kan tale for dette Forslag, hvorimod det forekommer mig at have meget store Betænkkeligheder, og navnlig faa stor Betænkkelighed, som alle unyttige Forslag have, som alle Forslag have, der afvige fra Lovens Princip og Lovens Tendens, og det er min fulde Overbeviisning, at man paa ingen Maade vil gavne Sagen ved at optage de frie Valg dert, og derved bringe et fremmed Moment ind, som aldrig har været i Sagen hidtil. Jeg holder mig fuldkommen overbeviist om, at man heller ikke vil gavne vore Landbosforhold derved, ikke fordi at jeg i og for sig har det Mindste imod, at vedkommende Mænd have deres Talsmænd med sig; det er ganske naturligt, at Parterne vælge deres Talsmænd, at de raadføre sig med dem, at de tage dem med ved Forhandlingerne, men lad det staae til dem, jeg har aldeles ingen Mistillid til de Mænd, der i Almindelighed ere Tals-